

և Գալոսի, ժողովրդեան միտքը պարտա-
տելու համար որ առաջինից երեսնուհին-
նական ընդհանուր ընտրութեանց մէջ ի
նպաստ կառավարական ընտրելուց քու-
արիւն է:

—Չէ՛նք լսել: Գրաստանէ յորում կը
գտնուէր Վիկտոր Կայսր, կրօնական գիւ-
մեկեցեալ Քրիստոսեան զէպի Գերմանիա,
Երկրակի Կայսրաց հրամանով ուղղորդե-
նալով զայն ինքնուրուի շատ սիրալիկ եղան,
—Ների և Փրօքի սերտ խնամա-
թիւնը շատ կը զանգայտին թէ պոլիսի
յոյսերը կը վստահ տանձնակից գաւա-
ռաց մէջ, և մանաւանդ այս օրերս երկու
Փիլիսոսի բռնիք են, որոց վրայ սերտ ա-
յաթ թեւեղ յատակադէրը կային:

—Վիկտորի գործակցութեան հաւան-
ցան պղծեց երկու փառաբանութեան անգի-
տարեկան:

—Յետեւորդ զանգատներ Տանի-
կո իշխան տեղեւոր յառաջինի անգի-
տարեկան, Իւր խելքն, ու իշխանութեան և աշ-
խատարարութեան շատ կը զոգնէ: Պե-
տական գործը կը վարողն հետեւեալն է,
և այսուհետեւ երբ իւր հայր բացակայի,
որ յաման կը պատահի, ինք խնամա-
լութեան պիտի վարէ:

—Այժմանց Կայսր շատ գոհ մնաց
իւր գերմանական գաւառացի մէջ գտած
ընդունելութեան, և գերմանական խոսե-
ցաւ ուսումնական Գերմանաց ընկերու-
թեանը տեղեւոր և պատուիրակութեան
թեանց հետ: Գերմանական երգչերի ըն-
կերութեան ընդհանուր կարգաց իւր ա-
նիւն երգելու:

—Այս ամառ շատ տաք կ'ընէ տեղ
տեղ, Թիւրքիոյ մէջ: Զայնքէ կը ծանուցա-
նէ թէ օգոստոս 21ին պալիսիական հետեւեալ
հազարեւ մը որ 28 աստիճան ջերմութեան
ներքեւ քաղաքով անցանք իւրեք օր,
շատ ներգրեցաւ, և 170 զինուորներ մա-
րդեան ինկան ծանրեան վրայ: Նոյնիս
զինուորներն ալ ծանր տեղեւորութեան
զգալով կարգերէն դուրս ելան: Մի քա-
նիկներ մեռան:

—Ռուսիոյ երմոսական նախարար Պ.
Վիկտորովի վաղը ծանայ կ'ընէ Քե-
թերպուրի, Կաւկասիա երկրամէջ հա-
մար, որ պարտաւ մը պիտի ընէ, ապա
կ'եղար. Ռուսիա պիտի երթայ, ապա անցնի
նեղու Ռուսիոյ նորագոյն տարածքը,
զորս տնտեսական տեսակետով շահագոր-
ծելու մասին Ռուսիոյ անդիմի չեն կենար:
—Ի մտաւ Ռուսիայից հրապարակ
նշանքն ինչ ընկի Սարաիւ, որ զէն ի մե-
տին բռնուած էին ապստամբութեան
մէջ:

—Կարկառայ նախընթաց կերակին
Լոստոն եկած Անգլիացի մը ծանր վիճակի
մէջ հիւստիստիք փոխադրեցաւ և երկու
օր ետքը մեռաւ ըստ հետախույզ: Բայց
Անգլիացիք չեն վախճար: Մաքուր են:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրթական նախարարութեան կող-
մէ ի Գաղտնիքարարութեան ուղղակի պա-
տենադիր մը ծանուցած է թէ յետ
այսորից վարժարաններու միջնակարգ
բաշխման և ալլ հանդէսներու մէջ կա-
տարեկան բանասիրութեան պէտք
է որ նախապէս կրթական նախարար-
ութեան ներկայացուցին փառաբանու-
ելու համար:

Ամեն Տ. Խորեն Ս. Գաղտնիքար
Հարը կերակի օրը Պէտլիքտէր եր-
թալով, մի քանի մանուկ որ այցելու-
թիւններ տուաւ, ու Ամենպատու
ութեան երեկոյն իւր ընկալարանը մի-
տաք արձաւ ի Մարքի-գիւղ:

Ամեն Խորեն Ս. Սրբազան կրկնի
օր Ս. Աստուածածնայ վերադարձման
տանին առիթի պատարագ մատուցե-
ւալով խոսեցաւ Գալոսի կողմէն եկե-
ղեցոյն մէջ, ուր մեծ և ընտիր բազ-
մութիւն մը հաւաքուած էր ո'չ միայն
Գալոսի այլ և Մեծ-Կղզիէն, Հայքիէն
և Կ. Պոլսոյ թաղերէն և արտարձան-
ներէն: Ամենպատուութեան քարո-
ղին ներքին էր կոմ տարկական վիճակի
բարձրանալը Քրիստոսեանութեան մէջ,
յորում կին մ'է մարդացեալ Աստու-
ծոյ մայրն, Հռոմէականութեան մէջ
Մարիամապատուութեան խափառան-
ցութեան և Բողոքականութեան մէջ Ս.
Կուսին նկատմամբ մեծարանաց
պատկառութեանց ցոյց տալով իրեն
ծայրայեղութիւններ, ու Սրբափա-
ռութեան հաստատեց Հայ եկեղեցւոյ մե-
ծապալելու յարգանքն առ Տիրա-
մայրն, և կանանց գաղտնիքութեան
կարեւորութեան վրայ ճառեց իրեն
մեծագոյն միջնորդներն մին քաղաք-
այնութեան և ազգային զարգացման:
Ս. Աստուածածնայ վերադարձի հա-
յարձակ աղաթիւն պատմական և ա-
նանգական յիշատակներն ի մէջ բե-
րաւ, և իւր արտաքին քարոզի ա-
ւարտեց Ս. Կուսին և համարն Սրբոց
բարեխոսութեան հայեցելով յօգուտ
այս վաղեմի եկեղեցւոյն և իւր հօտին:
Սրբազան Հայրիկն երկու օրէ ի վեր
տկար էր, ինչպէս ինքն ալ կանխա-
ազգարարեց քարոզին մէջ, բայց կըր-
ցաւ բաւական երկար և շահեկան
կերպիւ խօսիլ:

Ամեն Տ. Խորեն Ս. Գաղտնիքար
Հարը կերակի օրը Պէտլիքտէր եր-
թալով, մի քանի մանուկ որ այցելու-
թիւններ տուաւ, ու Ամենպատու
ութեան երեկոյն իւր ընկալարանը մի-
տաք արձաւ ի Մարքի-գիւղ:

Ամեն Տ. Խորեն Ս. Սրբազան կրկնի
օր Ս. Աստուածածնայ վերադարձման
տանին առիթի պատարագ մատուցե-
ւալով խոսեցաւ Գալոսի կողմէն եկե-
ղեցոյն մէջ, ուր մեծ և ընտիր բազ-
մութիւն մը հաւաքուած էր ո'չ միայն
Գալոսի այլ և Մեծ-Կղզիէն, Հայքիէն
և Կ. Պոլսոյ թաղերէն և արտարձան-
ներէն: Ամենպատուութեան քարո-
ղին ներքին էր կոմ տարկական վիճակի
բարձրանալը Քրիստոսեանութեան մէջ,
յորում կին մ'է մարդացեալ Աստու-
ծոյ մայրն, Հռոմէականութեան մէջ
Մարիամապատուութեան խափառան-
ցութեան և Բողոքականութեան մէջ Ս.
Կուսին նկատմամբ մեծարանաց
պատկառութեանց ցոյց տալով իրեն
ծայրայեղութիւններ, ու Սրբափա-
ռութեան հաստատեց Հայ եկեղեցւոյ մե-
ծապալելու յարգանքն առ Տիրա-
մայրն, և կանանց գաղտնիքութեան
կարեւորութեան վրայ ճառեց իրեն
մեծագոյն միջնորդներն մին քաղաք-
այնութեան և ազգային զարգացման:
Ս. Աստուածածնայ վերադարձի հա-
յարձակ աղաթիւն պատմական և ա-
նանգական յիշատակներն ի մէջ բե-
րաւ, և իւր արտաքին քարոզի ա-
ւարտեց Ս. Կուսին և համարն Սրբոց
բարեխոսութեան հայեցելով յօգուտ
այս վաղեմի եկեղեցւոյն և իւր հօտին:
Սրբազան Հայրիկն երկու օրէ ի վեր
տկար էր, ինչպէս ինքն ալ կանխա-
ազգարարեց քարոզին մէջ, բայց կըր-
ցաւ բաւական երկար և շահեկան
կերպիւ խօսիլ:

Հ Ե Ր Ք Ո Ւ Մ
Այս աւուր Թաթևի մէջ հետեւեալը
կը կարգէր:
Սեպտեմբր 19-րդին իւր շարքի աւ-
ուր թուով ծանուցած էր թէ Գու-
Պարտի զէպիքն պատճառաւ դատա-
պարտեալ անձներն ունեց բարձրագոյն
ներման արժանացած են. սակայն, ըստ
մեր պաշտօնական տեղեկութեանց,
այս լուր բոլորովին անհիմն է և ծա-
ղուժ առած է անպարտութեան վճիռ
ստացած Հայերուն ազատ արձակուե-
լին:

Կը խնդրուի մեզից ծանուցանել թէ
Սպարապետ Դուռնէն արձակեալ ազա-
նց մէջ, որոց ցուցակն հրապարակեցիք
ուրաթի աւուր թուով, կը գտնուի նաև
խառնէճի Պոլսոյ Յովհաննէսեան, Վանքի:

Գաղտնիքար Մանկական պարտե-
զը հիւստիստիքն պատճառաւ փո-
խանակ 15 օգոստոսի, կը վերաբաց-
ուի Սեպտեմբր 3 երկուշաբթի օրը:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԵՏՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ
ԱՍՏԻՃԱՐԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ

Ինքնի կառավարչութեան օգնա-
կան անուանեցաւ Իսմայիլ պէյ, նա-
խագահ թաղապետութեան նիկոմի-
դիոյ:

Եւմենի Ասիոյ գաւառական դա-
ւադամ անուանեցաւ Աճմառ էֆենդի,
որ նախագահ փոխանորդարար վարած
է այդ պաշտօնը:

Ասիոյ Միւլիսիական աստիճան
տրուեցաւ Սերասիոյ նախագահին
մարդաբանարի տնօրէն Էմէմ Էֆեն-
տի և Բարբերդի Բէթիլ քննիչ նե-
սիպ էֆենտի:

Ասիոյ երկրորդ աստիճան Սե-
րասիոյ թաղապետութեան նախա-
գահ Լուրի պէյ, Բարբերդի Բէթիլ
տնօրէն Բանճիրի էֆենտի և Այսուրի
նախագահ Մեհմեթի քննիչ Մեհմեթ-
իլիպաշ Թաթևի պէյ:

Սալիկի աստիճան Սերասիոյ վե-
րաքննիչ գաղտնիքար անգլիացի
Միւլիսի Գալոսի էֆենտի, Էրզն-
կի գաւառական դալապաշ Բարդի պէ-
յի, Հոգոսի հեռագրական ու թղթ-
թատարական պաշտօնեայ Պալիսի Է-
ֆենտի, Բարբերդի հեռագրական ու
թղթատարական պաշտօնեայ Արիֆ Է-
ֆենտի և Պոլսոյ թղթատարատան
պաշտօնեայնէն Մուսթաֆա Յէճմի
էֆենտի:

Երկրորդ կարգի Մեհմեթի պատ-
ուանական տրուեցաւ Հայապալու-
թեան դիւանի երկրորդ ճիւղին նա-
խագահ Էմմալու էֆենտի և Վալիկ-
թիւնի օսմանեան գեպան Մալիսի Է-
ֆենտի, Բարբերդի հեռագրական ու
թղթատարական պաշտօնեայ Արիֆ Է-
ֆենտի և Պոլսոյ թղթատարատան
պաշտօնեայնէն Մուսթաֆա Յէճմի
էֆենտի:

Չորրորդ կարգի Մեհմեթի Սե-
րասիոյ Խոսքի ժողովոյ անգլիացի
նախագահ էֆենտի:

ՏԻ. ԱճՄԱՐԱՆ ՊԵՏ
Գոհութեամբ կը ծանուցանեց թէ
Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Գալ
մադամութեան աստիճան շնորհել Հա-
յոսի քաղաքի զինուորական հիւանդա-
նոցի ուսուցիչ հանրածանօթ ակնա-
բույժ Աճմառն Ալին: Տօրթի Տիգրան
պէյ:

ՀԱՅԿԻՆԻՍԻՍ Ի ԿԱՌՍ. ՊԱՆՏ

Կրկնի գիւր իւր պատան մէջ
չքեղ հայեցելով մի տրուեցաւ ի պա-
տիւն սպանական գեպան Պէտլիսի
մարքիսի, որ ինչպէս յայտնի է, Սպա-
նիա պիտի վերադառնայ:
Գեպան և իւր հետեւորդը պա-
տանական համադրեցութիւն իրիկուն
ժամ կ'ընին կայսր պալատ գնացին պա-
լատական կառքերով և ընդունուեցան
արժանապալի պատիւներով: Գեպան
իւր հետեւորդաց հետ պահ մը հան-
գիստ առնել յետոյ առաջնորդուեցաւ
ճաշի սրահ: Սեպտեմբր տեւեց մինչեւ
ժամ 3 և կայսր պալատն նուագած-
ուց խումբ ճաշի միջոցին անընդհատ
նուագեց:

Գեպան թէ՛ հայեցելով ի պահուն
էր ինչոյ տրուեցան անոր Վեհ. Սուլ-
թանի մեծարանց:

Սեպտեմբր ներկայ էին նաև ար-
քունեաց հրամանատար Օսման փաշ,
կայսր պալատն առաջին քարտուղար
Սիւրէյա փաշ, կայսր առաջ թիւի-
նապաշ Տէրիլի, Շաքիր ու փուտ
փաշաները, Կարնի նախագահ կուսակալ
Սամի փաշ, Պրիւլի օսմանեան գե-
պան թէ՛ փիլիպ փաշ, արարողապետ
Միւլիսի փաշ և ալ բարձրաստիճան
պաշտօնաւորներ:

ՄԱՆԱԳԱՐԱՆԻ ՄԵՏՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ

Մանագրի յոյն մեղադարար Տ.
Նեօֆիլ Բարձրագոյն հրամանաւ հրա-
պարկեցուցեալ է իւր պաշտօնէն և կ'ը-
սուի թէ պիտի հրաւիրուի հեռանալ
էր ինքն:

Այս խոստ տնօրէնութիւն շարժա-
ուիք եղած ըլլալ կը կարծուի ինչեւ
մեղադարարութեան և յոյն մեղադարանաց
հողաբարձութեան կողմէ Մանագրի
հիւլէն հիւստիստիքն զէմ օտար անձի
մը ուղղակի նամակի մը գրաւումը:
(ՄԱԿԵՐԵՄ)

Հ Ե Ր Ք Ո Ւ Մ Ա Ն

Կ. ՊԱՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ ՊԱՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ

Յոյն լրագրէր կը ծանուցանեն թէ
նախարարաց խորհուրդն իւր յորդար-
թի աւուր նստին մէջ զրգոյր է Յունաց
Պատրիարքարանի վերջին թաղերին
ի պատանական պատարտեալ թէ՛ զէ-
քնով որ յաւորը օրը, հինգշաբթի,
հաղորդուէր է Պատրիարքարանին:

Բ. Կրան թէ՛ զէքնէն, կը յայտնէ թէ
կայսր կառավարութեան շնորհակա-
նութեան համար Պատրիարքին հրապարակ-
նը, և հետեւեալ կը հրաւիրէ զն.
Սրաքսիսի վերադառնալ իւր
բարձր պաշտօնը:

Գալով պատրիարքական թաղի-
րին մէջ յիշուած միւս խնդրոց, Բ.
Կրան թէ՛ զէքնէն կ'ըսէ թէ այդ խնդ-
րիւններ քանիցս արդէն բանակցու-
թեան առարկայ եղած և հուսկ ու-
րեմի ընդունաւ ըլլալով, ինչպէս կ'ը-
րեւի նախորդ թէ՛ զէքնէններու պարու-
նակութեան, աւելորդ է վերստին
զրադել անոնցմով:

ԵՐՈՒՄԱԳԱՐԱՆԻ ՅՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ

Կայսր կառավարութեան ընդու-
նած է երուստեմի Յունաց Պատ-
րիարք Տ. Նիկողիմոս հրապարական
և նոր ընտրութեան կատարելու ար-
տօնութեան տուած է. ինչպէս կը
իշխուի, Տ. Նիկողիմոս Պատրիարքն
անհնական փառապատիւութեան պատ-
ճառաւ հրապարական տուած էր:

Ըստ տեղեկութեանց ՄԱԿԵՐԵՄ-ի,
մինչ Տ. Նիկողիմոս Պատրիարք կը
հրապարակ իւր պաշտօնէն, մինչոյն
ժամանակ երուստեմի յունական փա-
ռաց միտարարութեան բարձրագոյն
գիւր հանրաքուլութեան մը կ'ուղղէր Կա-
տանական և կ'ընտրուէր զորոց նախա-
բարութեան, գանդատելով ու Սըր-
քսիսի վերջին պաշտօնաւորութեան:

ՈՂՈՂՄՈՒՆԻՍ Ի ԵՐԶՈՂԱՏ

Երգողութեան առնուած է հեռագրէր
կը ծանուցանեն թէ այս հինգշաբթի
օր յորդանան անձններ և կարկուտ
տեղափոխեց իւր քաղաքին մէջ ու չըլ-
կաւ: Այս անձնները հեռագրէր յա-
ռա՛վ բերելով քաղաքին մէջ ժամն ու
զորքն ու մեծամեծ վիճակներ պատ-
ճառէր են: Բազմաթիւ տուեան, բազ-
մաքն և կաթիլիներու վարժարա-
նը փեր են: Քառասունի չափ անձինք
որք բազմիկն մէջ կը գտնուէին, փը-
րանակաց ներքին մնալով մեռել են:
Նոյն տիւրս վախճանն ունեցեր են
նաև երեսուն-քառասուն մանուկներ
որք վարժարանին մէջ կը գտնուէին:

ԱՌՈՂՁՈՂԱԳԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԵԿԵՐԵՄ. — Առողջապահական բժիշկին
կողմէ առնուած հեռագրի մը կը ծա-
նուցանէ թէ Մեհմեթ մէջ օգոստոս
10ին հրապարակ մէջ մահ Սիւլիսի
պատանած է. իսկ օգոստոսի 11ին և
12ին հրապարակ օր և է զէպը կամ
մահ հասած է:

ՃԻՒՄԵ. — Գաղտնիքար քննիչին
կողմէ առնուած հեռագրի մը համա-
ճայն, օգոստոս 9ին Ճիւտեմի մէջ
հրապարակ 5 մահեր պատանած են,
օգոստոս 10ին 9, 11ին 26 և 12ին
15:

ԱՅԿԵՐԵՄ. — Մուսուլէն առ-
նուած հեռագրի մը ծանուցած է
թէ օգոստոս 8ին ի Բաղէնուղ և 9ին
ու 10ին Մարտիկի, ճէգրիէն ու չըր-
նակալի մէջ հրապարակ և է զէպը
պատանած չէ, սակայն Մարտիկի
չըրնակալ Հաթիբի, Հաթի, Գորու Գա-
սիտի, Կէլիլի և Տարա գիւղերէն մէջ
հրապարակ երեսուն յիշուելով, մինչեւ
հիմա Հաթիբի գիւղին մէջ 47 զէպը
ու 40 մահեր պատանած են, Տարա
գիւղին մէջ 13 զէպը ու 11 մահեր
և միւս երեք գիւղերուն մէջ 6 զէպ-
քն ու 3 մահեր: Այդ թուականին
յետոյ հինգ օրէ ի վեր պարզաբնա-
տեղութեան մէջ որ և է զէպը պատանած
չէ և հինգն բռնուածներէն 12 հի-
ւանդներն ապուրելի սկսած են:

Բազմէն անունած հեռագրական
տեղեկութեանց համաձայն, Արդէ գա-
ւառակի գիւղերէն մէջ յուլիս 22ին
ի վեր հրապարակ և է զէպը պատա-
նած չէ, Մեհմեթ չըրնակալ Անի-
լիսի մահեր գիւղին մէջ երկու զէպը
և երեք մահեր պատանած են: Մարտիկի
չըրնակալ Տարա իստ անուն տնօր-
մաբանոցին մէջ եւս երկու մահեր
պատանած են:

Տիւրքիայէն եկած հեռագրէր
ծանուցան են թէ Համիտ գաւառա-
կին Բանիկիթիւր գիւղին մէջ յուլիս
25ին մինչեւ յուլիս 3, հրապարակ 9
զէպքեր ու 7 մահեր պատանած են,
Եւլիս իստի գիւղին մէջ յուլիս 15ն
մինչեւ 10ը 13 զէպքեր ու 10 մահեր
պատանած են: Ուրիշ գիւղի մը մէջ
յուլիս 15ն մինչեւ 5 8 զէպքեր և 4

մահեր: Սամաթիա գիւղին մէջ յուլիս
5ն մինչեւ 10 6 զէպքեր և 4 մահեր:
Խարապ Բէսիտ գիւղին մէջ յուլիս 20
ին մինչեւ օգոստոս 5 25 զէպք ու
18 մահեր պատանած են: Շէթանէյէ
գիւղին մէջ եւս յուլիս 20ին մինչեւ
26 6 զէպքեր ու 4 մահեր:

ՀԱՆԴԻՍ ՄԵՏՏՈՒՆԱԳԱՐԱՆԻ

ՄՈՒԴԻՍԻ ՎԱՐՄԱՐԱՆԻ

Միւլիսի վարժարանին միջնակա-
րակութեան հանդէսն երէկ տեղի
ունեցաւ: Նոյն վարժարանին մէջ, որ
այս առիթի չըրնակալ զարգարուած
էր օսմանեան թուղթալով, զօրակա-
նութիւն և աղթով:

Վեհ. Սուլթանին կողմէ յատկա-
պէս զրկուած էր կայսր պալատան ա-
ռաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշան,
որ ու Վեհափառութեան կայսր բա-
րեւեները հաղորդելով ծանոց միւս-
գամայն թէ Վեհ. Սուլթանին խիստ
գոհ էր աշակերտաց բարի վարքէն և
ուսմանց մէջ ունեցած յառաջդէմ
ընթացքէն և թէ ու Վեհափառու-
թեան փափաքն ու բարձր կամքն էր
որ Միւլիսի վարժարանին թէ՛ նախկին
և թէ՛ արդի չըրնակալ պաշտօնի
կուրիս:

Սիւրէյա փաշ միւս փառանք չըր-
նակալարց յանձնեց Վեհ. Սուլթա-
նի կողմէ շնորհեալ մէկ մէկ ոսկի ժա-
մացոյն:

Հանդէսն սկսաւ ժամ 6 1/2-ին և ա-
ւարտեցաւ 8ին: Սպարապետի Դրան
կողմէ զրկուած զինուորական նուա-
գածուցա խումբ մը ընտիր ճաշակ-

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page shows the binding of the book, with visible stitching and the inner cover material. There is no text or other markings on the page.

